

Ceny prenumeraty:

we Lwowie

bez doręczenia do domu
miesięcznie . . . M 1,45.000
z dostawą do domu M 1,500.000

Na prowincji

z przesyłką poczt. M 1,500.000
za granicą . . . M 2,000.000

Numer pojedynczy we
Lwowie i na prowincji

50.000 Mk.

wychodzi codziennie rano

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Rękopisów nadesłanych nie zwraca się. — Listy w sprawach przedpłaty i odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacje uprasza się nadsyłać pod adresem Administracji Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegr.: Słowo Polskie, Lwów. — Tel. 27. — Na Konta w P. K. O. 150.650. Adres Redakcji, Administracji i Drukarni: Lwów, ulica Zimorowicza 11—15.

Wydawca: Inż. Władysław Kucharski.

Ceny ogłoszeń:

Za 1 wiersz milimetrów: w zwykłych ogłoszeniach 10.000 M., w nadesłaniach i nekrologach 30.000 M., w kronice, repertuaru dział gospodarczy paski w lekcie 50.000 M., po kronice 40.000 M., pod nagłówkiem na pierwszej stronie 80.000 M. Za jedno słowo w drobnych ogłoszeniach 8.000 M., kupno i sprzedaż za słowo 9.000, matrymonialne, correspondencje prywatne za słowo 12.000 dla poszukujących pracy 5.000 M. Z zastrzeżeniem miejsc 250%. Zagraniczne o 50 proc. drożej.

Słowo Polskie

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska

Wobec przesilenia.

Upadek rządu większości narodowej, każdy szczerzy i przewidujący patriota, każdy prawdziwy demokrat, mający krew żydowską w żyłach i żydowski pogląd na świat w mózgu powitał z pełnem zadowoleniem.

Z tryumfem wręcz powitała ten upadek prasa jawnie żydowska, Lwowska sionistyczna „Chwila“ dała wyraz swej wielkiej radości, iż wskutek ustąpienia rządu Witos-Korfianty została nareszcie obalona zasada, że Polską mogą rządzić tylko Polacy.

Istotnie, zasada ta, jeśli nie została jeszcze stanowczo obalona, w każdym razie znajduje się w wielkiem niebezpieczeństwie.

Stało się to dzięki banalnemu postępkowi pp. Bryla, Pawłowskiego, Piuty i tow., którzy sesję swoją z obozu większości narodowej dowiedli, że stoja na najniższym stopniu obskurantyzmu politycznego, że nie mają natrymitywniejszego poczucia odpowiedzialności za losy Państwa, a natomiast są najpospolitszymi warchołami, stokroć bardziej potępiania godnymi od najgorszych warcholów szlachetnych z epoki Sasów, bo tani w ciemności swojej nie zdawali sobie sprawy z okazy swej działalności, ci zaś wiedzą dobrze, że rozbijają Państwo, a mimo to ulegli podstępom niskiej żądzy zemsty i najpłytszej demagogii klasowej.

Mniejsza zresztą o p. Bryla i jego tow. Wartość etyczną wodza tej grupy i jego współsecesjonistów najlepiej charakteryzują ich nowi, a raczej ponowi przyjaciele, którzy, czyniąc lałan zwycięskie z powodu skłków ich „czynu“, sami na określenie tego dawnego odianu „Piasta“ używają słów „oportunistami politycznymi, kompletna bezideowość, ekonomiczny geszt i polityczne karierowiczowstwo“.

Jedyną ważną dziś kwestią jest pytanie „co dalej?“

Otóż pod tym względem przede wszystkim stwierdzić należy, że bez względu na to, jak się ułożą losy przesilenia, wyrzadziko ono już Państwu nieobliczalne szkody, nie tylko dlatego, że ustępują z rządu tacy najciężsi ludzie w Polsce, jak Danowski, St. Grabski i Korfianty, ale także z tego względu, że pałaca i niecierpiąca zwłoki sprawa naprawy Skarbu i waluty została odroczone na przyszłość, nie dając się przewidzieć. Przesilenie to pokrzyżowało Państwo ku rozstroju i ku najgorszej niepewności.

Idzie to aż o tyle, że aby przesilenie to jak najszybciej i jak najmniej dla Państwa szkoda zlikwidować. Na drodze tej pierz się jednak ostatecznie trudności.

Przewodniczący „Wyzwolenia“ i wódz dotychczasowej opozycji sejmowej p. Thugutt, któremu p. Prezydent Rzeczypospolitej powierzył misję sformowania nowego gabinetu, nie zdołał utworzyć gabinetu pozaparlamentarnego, gdyż przedstawiciele Związku ludowo-narodowego i „Piasta“ oświadczyli mu słusznie, że jest zbyt politycznie zaangażowany, aby w kraju czy zagranicą mógł uchodzić za osobistość bezpartyjną, a nadto ze strony PPS. usłyszał oświadczenie, że partia ta mo-

Najtańsze Książki Gwiazdkowe

w ogromnym wyborze.

Wydawnictwa

KSIĘGARNIA ŚW. WOJCIECHA

Ceny zasadnicze niskie!

Mnożnik tylko 180 tysięcy niepodwyższony!

Sprzedaż we wszystkich księgarniach.

Skład Główny we Lwowie: Książnica Polska T. M. S. W., ul. Czarnieckiego 12.

Misja p. Thugutta spełzła na niczem.

P. Wład. Grabski tworzy gabinet fachowy.

Warszawa. (Tel. wł.) 17 grudnia. Dzisiaj prowadził p. Thugutt pertraktacje swoje w dalszym ciągu, wieczorem doszedł jednak do przekonania, że rządu stworzyć nie potrafi i zakomunikował to p. prezydentowi Rzeczypospolitej, żródkaąc się misji.

Powróciwszy z Belwederu, wręczył p. Thugutt dziennikarzom komunikat, w którym charakteryzuje swoje usiłowania, jako próbę „wprowadzenia zawieszenia broni“, która się nie udała.

O godz. 11.30 w nocy powrócił z Belwederu zadowolony tam p. Władysław Grabski i stało się wiadomem, że prezydent powierzył mu zadanie utworzenia rządu.

Według powszechnego przekonania misja p. Grabskiego ma wszelkie szanse powodzenia. Utworzyć on ma fachowy gabinet konieczności państwowych. Bliższe szczegóły zamierzeń p. Grabskiego będą wiadome dopiero jutro.

W czwartek nowy rząd stanie przed Sejmem.

Warszawa. (PAT.) O godz. 24.10 wszedł do sali klubu sprawozdawców

parlamentarnych nowo desygnowany premier p. Wł. Grabski i oświadczył

głoby go poprzeć tylko jako szefa gabinetu parlamentarnego.

Obecnie zatem p. Thugutt usiłuje utworzyć gabinet parlamentarny. Jest to jednak rzeczka jeszcze trudniejsza, a to ze względu na układ sił istniejący w naszym Sejmie. Z jednej strony bowiem mamy tam dotychczasową większość narodową, która po wystąpieniu z „Piasta“ 14 posłów z p. Brylem na czele, z większości 226 głosów spadła do mniejszości 212 głosów (względnie z „chliborobami“ 217 głosów). Z drugiej zaś strony mamy 129 głosów lewicy polskiej, powiększonej obecnie przez grupę p. Bryla do liczby 143 głosów i 84 głosów mniejszości narodowych, wśród których najliczniejszą grupę (33) stanowią Żydzi.

Wynika z tego, że gabinet parlamentarny wyłącznie lewicowy jest niemożliwy, gdyż opierałby się zaledwie na 129 głosach polskich. Możliwym stałoby się dopiero wówczas, gdyby zdecydował się oprócz także na głosach mniejszości narodowych, a więc przede wszystkim na głosach żydowskich, bo dopiero wtedy rozporządzałaby słabą większością 227 głosów tj. pięciu ponad połowę członków Sejmu. Gabinet taki jednak, gdyby się nawet sformował, nie uzyskałby niewątpliwie nominacji ze strony p. Prezydenta Rzeczypospolitej, który niejednokro-

tnie z naciskiem oświadczał publicznie, że Polską mogą rządzić tylko Polacy. Nawet lewicowy p. Thugutt niewątpliwie nie odważy się zresztą na taką potworność, któraby wydała Polskę bez zastrzeżeń w ręce żydowskie, i oświadczył już, że utworzy gabinet parlamentarny tylko wtedy, jeśli uzyska poparcie Chrz. Dem. (43) i „Piasta“ (45). Wtedy bowiem miałby za sobą słabutką większość bardzo, ale za-wsze większość 229 głosów.

Oczywiście zamiany stronictwa „Piasta“, a tem bardziej „Chrz. Dem.“ zdecydowały się wejść w skład nowej większości polskiej, musiałaby lewica w drodze kompromisu zrezygnować z całego szeregu swych postulatów, które uważa za zasadnicze. Wydało się to mało prawdopodobne i wymagałoby całego szeregu przewlekłych układów i pertraktacji. A tymczasem Państwo z każdym dniem przesilenia pograża się w chaos i rozstrój.

Jeśli zatem próba utworzenia rządu parlamentarnego zawiedzie, pozostanie jedyną jeszcze tylko możliwością, ratująca parlamentaryzm: utworzenie rządu naprawę pozaparlamentarnego tj. złożonego z fachowców bezpartyjnych i z takim-że premierem na czele, który nie napotkałby na zasadniczy opór ani po prawej ani po lewej stronie Izby.

J. L.

Ogłoszenia

DO NUMERU GWIAZDOKOWEGO

przyjmuje Administracja „Słowa Polskiego“ do piątku 20 bm.

Zwracamy uwagę sfer przemysłowych i kupieckich na dobrą sposobność reklamy w numerze okazyjnym, który rozejdzie się w znacznie zwiększonym nakładzie.

zgrupowanym dziennikarzom co następuje:

P. Prezydent Rzeczypospolitej powiedział, że w obecnej sytuacji parlamentarnej nie pozostaje mu nic innego jak kazać utworzyć nowy rząd. Przy doborze członków gabinetu mam nie oglądać się na ich przynależność partyjną, a tylko wymagać, aby zdołali z siebie wszelkie więzy partyjne i słuchali wyłącznie głosu sumienia, nakazującego dbać przede wszystkim o dobro powierzonego im opracowanie programu rządowego.

P. prezydent zaznaczył, że nie może być mowy o jakimkolwiek szeroko zakreślonym programie, chodzi tylko o zaspokojenie podstawowej potrzeby Polaka uzdrowienia skarbu. Chory skarb jest klęską dla wszystkich ludzi pracujących i zagraża bezpieczeństwu Rzeczypospolitej. Powołany jestem tylko to usunąć, odkładając na bok wszelkie inne względy.

Mam działać szybko, aby na posiedzeniu w czwartek nowy rząd stanął przed Sejmem.

ODWOŁANIE POSIEDZENIA SEJMU.

Warszawa. (PAT.) Zwolnione na dziś przez pełniącego obowiązki marszałka Sejmu wicemarszałka Moraczewskiego planarne posiedzenie Sejmu, które miało się odbyć o godzinie 15, zostało odwołane.

POGŁOSKI I PLOTKI.

Warszawa. (AW.) Podczas dzisiejszych konferencji Ch. D. z Thugutem, stronictwo to stało w dalszym ciągu na stanowisku, iż gabinet Thugutta powinien oprzeć się na większości polskiej, złożonej z 223 głosów. Następnie Ch. D. postawiła za warunek udziału w rządzie nie wejście doń marszałka Piłsudskiego.

Warszawa. (AW.) Do godziny 6 popoł. przesilenie rządowe nie zostało zlikwidowane. P. Thugutt odbył wczoraj i dziś narady z przewodniczącymi klubów sejmowych. Ch. D. w rezultacie narad z Thugutem wydała dłuższy komunikat, w którym oświadcza, że poprze każdy rząd, oparty na większości polskiej, któraby w takim razie musiała posiadać minimum 223 głosów polskich. Oparcie rządu na mniejszościach słowiańskich Ch. D. uważa za niedopuszczalne.

Warszawa. (AW.) Podczas narad Korfiante z Thugutem omawiano możliwość udziału Danowskiego w przyszłym gabinecie. Korfianty zapytał, jakie stanowisko zajmie PPS. w stosunku do gabinetu, gdyż przy takiej kombinacji życzyliwa neutralność i nie mogłaby wystarczyć, bo stronictwo to musiałoby wziąć na siebie odpowiedzialność przez delegowanie przedstawicieli swych do rządu parlamentarnego.

Warszawa. (AW.) „Piast“ na dzisiejszym posiedzeniu postanowił poprzeć misję Thugutta w charakterze prezesa rządu pozaparlamentarnego.

POS. SKRZYŃSKI U PAPIEŻA.

Rzym. (PAT.) W dniu wczorajszym papież przyjął na godzinnej audjencji posła Skrzyńskiego. Rozmowa dotyczyła bieżących spraw Polski.

Włochy wobec Polski.

Nowemianowany poseł włoski w Warszawie p. Majoni w wywiadzie udzielonym rzymskiemu korespondentowi „Kuriera Warsz.” oświadczył:

„Przedewszystkiem muszę zaznaczyć, iż główną moją ambicją i pragnieniem jest służyć nawiązaniu jak najbliższych, jak najserdeczniejszych stosunków między obu naszymi krajami. Polaków znam jeszcze z czasów pobytu w Moskwie za rządów Kierńskiego. Wówczas stołowałem się nawet dość często w polskim „Kole Pań” i miałem możność poznania wielu pańskich redaktorów, z którymi łączyły mnie bliższe stosunki. Nie chcę panu mówić komunałów o wielkości historycznej Polski, o jej znaczeniu w rozwoju kultury (z uwzględnieniem wschodu Europy, w pierwszym rzędzie) — przejdę od razu do czasów dzisiejszych. Z dotychczasowego współżycia odrodzonej Polski i Włoch mogę zaznaczyć przedewszystkiem, iż nie przypuszczałem nawet, że tyle już jest zrobione dla umożliwienia stosunków ekonomicznych między Włochami a Polską. Umowy zawarte, dają nam pole do podjęcia szerokiej inicjatywy: możemy eksploatować tereny naftowe, korzystać z waszego węgla i drzewa, a dotychczasowe stosunki w przemyśle samochodowym i aeroplanowym każą przypuszczać, że dla tej gałęzi produkcji włoskiej Polska mogłaby być doskonałym terenem zbytu. Te możliwości i te dobre początki będą się starać wykorzystać i popierać, aby rozwój ich — sprzyjając interesom obu kontrahentów — prowadził do coraz bliższych i lepszych stosunków politycznych.

W sprawie tariff oświadczył p. Majoni, że są one klęską Europy powojennej.

„Miejmy jednak nadzieję — mówił dalej — że czas najbliższy wogóle wykaże poprawę tych stosunków, a może w szczególe Polska będzie jednym z państw, które rozpoczną tę lepszą erę, na czem stosunki handlowe naszych krajów zyskają tylko. Jestem optymistą i wierzę, że przy dobrej woli osiągniemy możność bliskiej współpracy handlowej i ekonomicznej. Spotykamy się również i na innym polu — emigracyjnym. Interesy nasze w tej kwestji, są niemal identyczne — sądzę, że kongres zapowiadany w tej sprawie na wiosnę w Rzymie, kongres narodów, zmuszonych do wystąpienia nadzwyczajnej swego ludności do Ameryki, najdobitniej wykaże jeszcze jeden punkt wspólności interesów włosko-polskich i umożliwi nam znówu zadziernięcie bliższego kontaktu. Ze sprawą tą łączy się również możność skierowania części emigracji polskiej przez Tryjest, gdzie jak słyszałem — włoskie towarzystwa okretowe otaczają emigrantów polskich życzliwością i troskliwą opieką.

Następnie przeszedł do sprawy wschodnio-europejskiej i pacyfikacji Europy, wyraził p. Majoni następujące poglądy:

„Traktat wersalski to podstawa pokoju światowego, jest on dokumentem specjalnie cennym dla tych zwłaszcza narodów, które mu zawdzięczają swą niepodległość. Wiem, że Polska prowadzi politykę pokojową, znam również bezpośrednio pokojowość polityki Finlandji, sądzę, że te dwa państwa, posiadające ludność pracowitą i pragnącą jaknajbardziej wskrzesić dobrobyt swych krajów, stanowią jakby dwa naturalne filary pokojowej polityki wschodu europejskiego. Nawładzanie bliskich stosunków z Lotwą, Estonią, Litwą — jednym słowem utrzymywanie realne tego, co popularnie nazywamy Związkiem bałtycko-polskim, jest nakazem zdrowego rozsądku. Państwa te, o ile wiem, nie prowadzą żadnej polityki agresywnej, nie leży ona w ich interesie. Oparte o traktat wersalski, przez ustalenie swych bliskich stosunków mogą one stanowić nie siłę moralną i fizyczną, której posiadanie jest tak często potrzebne, aby być podstawą polityki pokojowej. Dziś o jej umocnienie chodzi zdaje się wszystkim narodom — unikanie sprzeczności

DZIŚ

APOLLO

SENSACJA!

7624

BŁĘDNE OGNIEM

Jeden z najwybitniejszych obrazów sezonu!
Potężny dramat w 6 akt. W gł. roli uroczą ANITA BERBER.

i ustalenie dobrych stosunków pomiędzy państwami wschodniej Europy, wyrażają się w tym, że decyzja komisji delimitacyjnej w sprawie Jaworzyny uznana będzie za niezgodną z opinią Trybunału habsburskiego. Nastąpić może stwierdzenie, że komisja przekroczyła swe pełnomocnictwo.

W Warszawie. (Tel. wł.) 17 grudnia. Korespondent „Gaz Warsz.” donosi z Paryża:

Wczoraj do południa sprawy polskie przed Ligą Nar. stały dobrze, szczególnie sprawa Jaworzyny. Popołudniu przyszła wiadomość o upadku rządu i o wywołaniu przesilenia gabinetowego, co wyraźnie pozycję polską osłabiło.

Jak się dowiadują z kół Sekretariatu Ligi Nar., tendencje w sekcji politycznej Sekretariatu stały się teraz dla

nas niepożądane, wyrażają się w tym, że decyzja komisji delimitacyjnej w sprawie Jaworzyny uznana będzie za niezgodną z opinią Trybunału habsburskiego. Nastąpić może stwierdzenie, że komisja przekroczyła swe pełnomocnictwo.

Jeśliby oświadczenie Quinones'a de Leo poszło w tym kierunku, Polska nie przyniósłaby do wiadomości, a według paktu Ligi Nar. w takich razach jednomyślność jest konieczna.

Jeśliby oświadczenie Quinones'a de Leo poszło w tym kierunku, Polska nie przyniósłaby do wiadomości, a według paktu Ligi Nar. w takich razach jednomyślność jest konieczna.

Skutki przesilenia.

Ustabilenie pozycji Polski w Lidze Narodów.

Warszawa. (Tel. wł.) 17 grudnia. Korespondent „Gaz Warsz.” donosi z Paryża:

Wczoraj do południa sprawy polskie przed Ligą Nar. stały dobrze, szczególnie sprawa Jaworzyny. Popołudniu przyszła wiadomość o upadku rządu i o wywołaniu przesilenia gabinetowego, co wyraźnie pozycję polską osłabiło.

Jak się dowiadują z kół Sekretariatu Ligi Nar., tendencje w sekcji politycznej Sekretariatu stały się teraz dla

nas niepożądane, wyrażają się w tym, że decyzja komisji delimitacyjnej w sprawie Jaworzyny uznana będzie za niezgodną z opinią Trybunału habsburskiego. Nastąpić może stwierdzenie, że komisja przekroczyła swe pełnomocnictwo.

Jeśliby oświadczenie Quinones'a de Leo poszło w tym kierunku, Polska nie przyniósłaby do wiadomości, a według paktu Ligi Nar. w takich razach jednomyślność jest konieczna.

Kluby sejmowe wobec zamierzeń p. Thuguta.

Stanowisko Chrześcijańskiej Demokracji.

Warszawa. (PAT.) Posłowie Ch-D. na zebraniu odbytem w dniu dzisiejszym o godz. 6 w gmachu sejmowym, po wysłuchaniu relacji pisemnej posłów Chacinskiego i Korfańskiego o ich rozmowach z prezesem Thugutem w sprawie utworzenia gabinetu pod tegoż przewodnictwem stwierdzili, że: 1) program prezesa Thuguta ograniczający zadanie nowego rządu do przeprowadzenia sanacji i do zapewnienia bezpieczeństwa Rzpltej Polskiej uważają za zgodny z zapatrywaniem własnym.

2) projekt prezesa Thuguta stworzenia rządu parlamentarnego, a złożenie go z partii środka i lewicy aż do PPS, włącznie uważają za nierealny i nieprowadzący do celu, gdyż taki zespół posłów nie stanowiłby większości potrzebnej do przeprowadzenia powyższego programu, szczególnie wobec niezdecydowanego stanowiska PPS co do rządu parlamentarnego;

3) projekt prezesa Thuguta stworze-

nia gabinetu z mężów pozaparlamentarnych z nim na czele, posłowie Ch-D. uważają za nieprowadzący do celu, gdyż najwybitniejsi przedstawiciele tak pomyślanego gabinetu nadaliby im cechy jednostronności politycznej, która musiałaby rozpętać walki partyjne uniemożliwiające przeprowadzenie sanacji skarbu oraz mogłaby wywlekać za granicę wrażenie zwycięstwa militarysty w Polsce, i stworzyłaby w życiu naszym gospodarczym i politycznym niepotrzebne trudności.

Klub Ch-D. nadal stoi na stanowisku, że z zespołu klubów tworzących podstawę dla rządu wykluczyć należy te kluby sejmowe, które nie stoją na gruncie państwowości polskiej i że zgodnie z swoim programem poprzednio rząd zabezpieczający złagodzenie walk partyjnych i nie wyłączały zasadniczo od współpracy nad zrealizowaniem wyników w punkcie 1) programu żadnego klubu stojącego na gruncie państwowości polskiej.

Rezolucja P. S. L. „Piasta.”

Warszawa. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu klubu PSL „Piasta” powzięto następującą rezolucję: 1) Klub PSL stoi na stanowisku jak najrychlejszego zlikwidowania przesilenia rządowego, 2) przyjmując do wiadomości sprawozdanie prezydium, a w szczególności stwierdzenie, że prezydium w dotychczasowych pertraktacjach nie utrudniało posłowi Thugutowi jego najl. klub PSL oświadcza, że zajmuje zdecydowane stanowisko w stosunku do ni-

si tworzenia gabinetu przez posła Thuguta, zwłaszcza zaś do jego zamiarów wciągnięcia wszystkich odłamów społeczeństwa do pozytywnej pracy nad naprawą skarbu, b) że w zasadzie chciałby widzieć gabinet posła Thuguta parlamentarnym; 3) że poparcie swoje dla gabinetu uzależnia od oparcia się rządu na większości polskiej, oraz od jego programu i składu osobowego.

Deklaracja N. P. R.

Warszawa. (PAT.) Klub parlamentarny NPR. uchwalił następującą deklarację: Klub NPR. stoi na stanowisku 1. szybkiego zlikwidowania przesilenia rządu, 2. zastrzega się przeciwko wszelkim próbom odnowienia pod taką czy inną formą dawnego rządu, 3. rząd nowy powinien się opierać na zaufaniu polskich stronnictw demokratycz-

nych, 4. rząd winien sobie postawić jako główne zadanie sanację skarbu i w tym celu podporządkować interesy klas posiadających najwyższym interesom państwa, 5. rząd winien przyjąć z pomocą ludności uboższej dla przetrwania najcięższego okresu uzdrowienia skarbu.

Z posiedzenia Rady ministrów.

Warszawa. (PAT.) Na posiedzeniu w dniu 17 bm. Rada ministrów uchwaliła między innymi projekt ustawy o budżecie Tymczasowego Wydziału Samorządowego; rozporządzenie zmieniające niektóre postanowienia obowiązujące w byłej dzielnicy austriackiej; ustawę o postępowaniu sado-

wem w sprawach cywilnych; rozporządzenie w sprawie zmiany w kwotach pieniężnych, określonych w przepisach karnych, karno-administracyjnych i niektórych skarbowych oraz przepisach porządkowych i dyscyplinarnych.

O genezie przesilenia.

„Kurier Poznański” stwierdza, że secesja posła Bryla jest „stroną formalną przesilenia”, a „środkowo rzeczy leży w ministerstwie skarbu”. „Minister Kucharski był atakowany nie tylko przez opozycję z lewicy, ale i przez oponentów z łona większości. Program ministra skarbu, zmierzający do wprowadzenia w państwie nowego pieniądza, zawierający waloryzację podatków, oszczędności, zebranie funduszu sanacyjnego i założenie Banku Emisyjnego, zwałowany był bardzo silnie, w szczególności przez wielką prężność i wielką własność. Oponenty ministra skarbu wypowiadali się za stabilizowaniem marki, przeciwnikami będąc szybkiego zerwania z nią i przejścia na nowy zdrowy pieniądz. Walka z ministrem skarbu stawała się coraz gwałtowniejsza, rozszerzając się w miarę swego rozwijania i nabierając na sile ataków. Ostatnio objęła także negocjacje w sprawie wydzierżawienia monopolu tytoniowego. Minister Kucharski wytrwale i stanowczo bronił interesów Państwa, negocjanci zaś leżli wpływowych protektorów. Najbardziej nacierającymi na ministra Kucharskiego był wicepremier Korianty. Położenie groziło przesileniem na stanowisku ministra skarbu. W powaznych kolach politycznych liczone się z tem, jako z przesileniem gabinetowym. Rozważniejsi z pośród oponentów poczęli się wolno wycofywać z pozycji. Sprawy zaszyły jednak zadaleko. Wzbrany wrzód musiał pęknąć. Elementy słabsze w klubie „Piasta” pod wpływem tych tarć w łonie większości szukały tylko okazji do dezercji. Okazją taką stały się debaty nad ustawą reformy rolnej. Oto geneza obecnego przesilenia.

Trudno jest narazie przewidzieć, jak się w tej chwili kryzys rozwine i co w ostatecznym wyniku przyniesie. Położenie jest niewątpliwie bardzo poważne. Narazie jednak niema powodu do pesymizmu. Jesteśmy zdania, że kluby polskie, zwłaszcza wchodzące w skład wczorajszej większości, zdają sobie sprawę z powagi położenia. A ci, którzy parli do przesilenia na stanowisku ministra skarbu, znajdując się obecnie w obliczu zgola nieczekiwanej dla siebie sytuacji, nie mogą nie wyciągnąć z niej logicznych wniosków dla siebie. Z uwagi na wielkie dzieło sanacji skarbu, które nie może być dłuższej przerwie i które musi być dokonane, Sejm i Prezydent Rzeczypospolitej zmuszeni będą do szybkiego zlikwidowania kryzysu.

Do chwili, kiedy piszemy te słowa, Prezydent Rzeczypospolitej nie podpisał jeszcze dymisji gabinetu Włosa. Należy się jednak spodziewać, że podpisanie to jednak nastąpi. Komu powierzy Prezydent Rzeczypospolitej sprawę utworzenia nowego gabinetu? Jesteśmy zdania, że w każdym razie, mając, któremu powierzono zostanie to zadanie, nie będzie szukał oparcia na mniejszościach narodowych. Gabinet nowy musi mieć oparcie w klubach polskich. Zasada rządów polskich w żadnym razie nie może być zniesioną. Co zaś do programu naprawy skarbu, to ten musi być bez względu na wszystko utrzymany i realizowany w całej pełni.

Spółeczeństwo w tej poważnej chwili, której nie oszczędziła mu krótko-wzroczność, egoizm i małoduszność niektórych polityków polskich, winno zachować spokój i równowagę.”

KU CZCI Ś. P. NARUTOWICZA.

Warszawa. (PAT.) Wczoraj odbyła się uroczysta Akademia ku uczczeniu pamięci pierwszego prezydenta Rzeczypospolitej śp. Gabriela Narutowicza. W Akademii wzięli udział prezydent Wojciechowski, wicemarszałek Moraczewski z gronem licznych posłów, rektor Politechniki Ponikowski, prezes Komitetu uczczenia pamięci Artur Śliwiński, prezes Rady miejskiej Bałinski i wielu innych. Akademię zajął rektor Ponikowski, następnie p. Artur Śliwiński skreślił życiorys ś. p. Zmarłego.

Nota Francji do Niemiec.

Paryż. (PAT.) Odpowiedź rządu francuskiego wręczona wieczorem niemieckiemu chargé d'affaires Hoerschowi stwierdza, że ponieważ opór bierny, jak się zdaje, został zakończony, Francja jest gotowa zbadać wszelkie kwestje, które rząd Rzeszy przedłoży, wszelako zastrzegając sobie prawo porozumienia się ze sprzymierzeńcami w sprawach ich interesujących.

Francja stwierdza również, że odrzuci bezwzględnie wszelkie próby pozbawienia komisji odszkodowań przysługujących jej praw, jak również odrzuci wszelki sposób rozwiązania niezgodny z postanowieniami traktatu pokojowego. Francja zgodzi się na proponowaną przez rząd Rzeszy wymianę zdań pod warunkiem niezwłocznego zadania uszczerbku prerogatywom komisji odszkodowań oraz nieprzygotowywania ani bezpośrednio ani pośrednio rewizji traktatu pokojowego.

Co się tyczy Nadrenii i Okręgu Ruhry to Francja również odrzuci wszelkie usiłowania pozbawienia komisji nadrenskiej oraz władz okupacyjnych francusko-belgijskich przysługujących im praw. Francja gotowa jest wysłuchać wszelkich propozycji Rzeszy, dotyczących ustalenia pewnego modus vivendi na terenach okupowanych i skierując propozycje te ewentualnie do kompetentnych czynników. Francja gotowa jest prowadzić rokowania co do przedłużenia terminu układów zawartych z przemysłowcami niemieckimi, jak również co do ożywienia życia gospodarczego oraz w sprawach administracyjnych. Co się tyczy powrotu osób wydalonych z terytorium okupowanego, to Francja może się zgodzić na ich powrót tylko po zbadaniu każdego poszczególnego wypadku indywidualnie.

Wreszcie wskazuje odpowiedź rządu francuskiego na pamiątkę w Niemczech stosunki, które uniemożliwiają działalność międzysojuszniczej wojskowej komisji kontrolnej, a działalność tej komisji jest niedozwolona w tym celu, aby Niemcy wykonali lojalnie postanowienia traktatu pokojowego.

Berlin. (PAT.) W związku z oczekiwaniem na odpowiedź rządu francuskiego na pisemne oświadczenie chargé d'affaires w Paryżu w tutejszych kołach oficjalnych sądzą, że rząd Rzeszy będzie mógł zająć odpowiednie stanowisko jedynie po otrzymaniu tekstu odpowiedzi Poincarégo, poczem nastąpi niezwłocznie ogłoszenie urzędowego komunikatu.

London. (PAT.) Niektóre dzienniki tutejsze omawiają wymianę not dyplomatycznych między rządem niemieckim, francuskim i belgijskim sądząc, że nawiązanie stosunków dyplomatycznych doprowadzi do ostatecznego wyjaśnienia sytuacji a część prasy wyraża zadowolenie z powodu tego nowego stosunku między Niemcami, Francją i Belgią.

PRZED KONFERENCJĄ KOMITETU ODSZKODOWAŃ.

London. (PAT.) Angielski delegat do komisji odszkodowań sir Bradbury, który bawi od dni kilku w Londynie w sprawach związanych z mianowaniem delegatów angielskich do komitetu rzeczoznawców, powraca w tych dniach do Paryża. Po jego powrocie komisja odszkodowań będąc w pełnym składzie występuje z zaproszeniem do wybranych rzeczoznawców. W tutejszych sferach politycznych uważają fakt powołania komitetu rzeczoznawców za najpomyślniejszy wypadek, jaki w związku z zagadnieniem odszkodowań wydarzył się od szeregu miesięcy, jeżeli nie od szeregu lat.

London. (PAT.) Według dzienników, delegatami Anglii w obu komisjach rzeczoznawców będą najprawdopodobniej wybitni przedstawiciele municipalności Londynu, a nie osobistość urzędowa ministerstwa finansów Bradbury przedstawi listę kandydatów do tych komisji jednocześnie premierowi i sekretarzowi stanu dla spraw zagranicznych.

Cukiernia K. SOTSCHEK i E. DUDEK PLAC MARJACKI 5.

poleca

7499n

Torty, ciasta, cukry i pieczywo świąteczne!

GENJALNA REALIZACJA KRÓLA Reżyserów JOE NAVA

HRABINA PARYŻA I APASZ

będzie wkrótce na ogólne żądanie szerszej publiczności powtórzoną. Wszyscy bowiem pragną szczerze ponownie zobaczyć to niezwykle arcydzieło, nim jeszcze nastąpi

wyświetlanie trzeciej serii.

Sprawy polskie na Radzie Ligi.

Paryż. (PAT.) Na dzisiejszym posiedzeniu Rady Ligi Narodów przyjął Rada do wiadomości raport przedstawiciela Urugwaju, oraz uwagi delegata Litwy Gaiwanauksasa, dotyczące sprawy Kłajpedy. Rada Ligi wysłuchała również raportu delegata hiszpańskiego w sprawie ustalenia granic na terenie Jaworzyny. Rada Ligi Narodów przyjęła raport komitetu, złożonego z przedstawicieli Brazylii, Wielkiej Brytanii i Włoch stwierdzając, że sprawa kolonistów niemieckich w Polsce winna być załatwiona

na podstawie avis consultativ, który został wyrażony przez Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w Haadze w dniu 10 września br. Co do kolonistów, już wydalonych z granic Polski, rząd polski ma przedstawić Lidze Narodów propozycje, dotyczące odszkodowań. Delegat polski zapewnił, że wydalania jeszcze nienskończonych nie będą miały miejsca.

Senat franc. przyznał Polsce pożyczkę.

Paryż. (PAT.) Senat uchwalił projekt ustawy w sprawie udzielenia Polsce pożyczki w wysokości 400 milionów franków.

„Labour Party“ tworzy gabinet?

Wiedeń. (AW.) „S. Uhr-Blatt“ donosi z Londynu, że partia pracy (Labour Party) postanowiła przyjąć misję tworzenia nowego gabinetu. Na przyszłego premiera upatrzony jest Mac Donald. Wielką część liberalów z Lloyd Georgem na czele zamierza udzielić nowemu rządowi swego poparcia. Rada ministrów ma jutro w myśl życzenia Labour Party ułożyć tekst oświadczenia w sprawie zwalczania bezrobocia.

London. (PAT.) Na jutro zwołany zostanie meeting partii liberalnej. Według wszelkiego prawdopodobieństwa na meetingu liderzy partii zdecydują nie tworzyć koalicji, natomiast stronnictwo liberalne okaże poparcie programowi Labour Party w zbliżającej się sesji parlamentarnej.

Zwycięstwo Venizelistów w Grecji.

Ateny. (PAT.) Wybory do parlamentu odbyły się w całym kraju w atmosferze zupełnego spokoju. Jak się zdaje zwycięstwo odnieśli Venizeliści. Zdaniem wielu wybitnych polityków, utrzymywanie monarchii w Grecji staje się coraz trudniejsze.

Ateny. (PAT.) Agencja ateńska donosi: Mimo wysiłków (pozycji, by skłonić wyborców do wstrzymania się od głosowania w Atenach, wstrzymało się od udziału w wyborach zaledwie 14 proc. wyborców, a na prowincji ten procent był jeszcze mniejszy. Venizelos został wybrany jednomyślnie. Definitywne wyniki głosowania w Atenach będą ogłoszone jutro rano.

nach będą ogłoszone jutro rano.

Ateny. (PAT.) Wybory odbyły się w całkowitym spokoju. Od głosowania powstrzymało się 25 proc. uprawionych. W Starej Grecji całkowitą przewagę przysłała lista liberalów nie-republikańskich. W Macedonii i Tracji wybrano przeważnie republikanów. Venizelos był pomieszczony na kilku listach na pierwszym miejscu. Dawni ministrowie w gabinecie Venizelosa Repoulis, Michailopoulos i Oafandaris zostali wybrani. Obliczają, że ogółem wybrano 250 liberalów nie-republikańskich i 120 republikanów.

Z Rosji sowieckiej.

Moskwa. (AW.) Zjazd sowietów guberni homelskiej uchwalił przyłączyć gubernię do republiki białoruskiej. Postanowienie to powzięte zostało na tej podstawie, że 70 proc. mieszkańców guberni homelskiej uważa się rzekomo za Białorusinów.

Moskwa. (AW.) „Izwiestia“ donoszą, że do Warszawy przyjechał znany przemysłowiec francuski Lagage, który rozpoczął rokowania z przedstawicielami sowieckiej misji handlowej w Warszawie. Miaskowem w sprawie zakupu lnu w Rosji oraz zbytu manufaktur francuskiej na rynkach rosyjskich.

Moskwa. (AW.) Rząd sowiecki zatwierdził koncesję wydaną przez główny komitet koncesyjny anonimowemu włosko-belgijskiemu towarzystwu na teren naitowy w Gruzji i stepie Czirakskim. Termin nowej koncesji obliczony jest na 30 lat. Rząd sowiecki po upływie 20 lat ma prawo żądać wykupienia koncesji.

Moskwa. (AW.) Prezydent WCIKa postanowił wprowadzić we wszystkich biurach rządowych w Turkistanie obok oficjalnego języka rosyjskiego również i miejscowe nareczka.

Rozwój pracy w Z. Ruhry.

Düsseldorf. (PAT.) We wszystkich gałęziach przemysłu rozwija się praca coraz lepiej. Według sprawozdania z 13 bm. eksploatacja kopalni dała 11 640 tonn węgla, 57-15 tonn koksu i 8-477 tonn lignitów. Za wartość ogólną do chodów, uzyskanych na racienek odszkodowań dołączyła sumy 515 milionów franków.

London. (PAT.) Według informacji

„Timesa“ z Brukseli kontyngent belgijski z Zagłębia Ruhr będzie bezwzględnie zredukowany. Kontrola wojskowa w okupacji Zagłębia Ruhr i na prawym brzegu Renu będzie poddana jednej komendzie, której siedzibą będzie Duisburg. Rząd belgijski bada propozycje niemieckie w sposób życzliwy i będzie się starał tak postępować, by dla rokowań były drzwie otwarte.

SOWIETY NAWIAZUJĄ STOSUNKI Z S. H. S.

Wiedeń. (PAT.) Jak donosi „W. All. Ztg.“ z Belgradu ministerstwo spraw zagranicznych otrzymało od rządu sowieckiego via Berlin notę wyrażającą życzenie przywrócenia normalnych stosunków między Jugosławią a Rosją. Rząd sowiecki wyraża życzenie wszczęcia z rządem jugosłowiańskim rokowań w tym względzie. Rząd sowiecki wyraża gotowość dawć gwarancji, że wstrzyma się od wszelkiej bolszewickiej propagandy w Jugosławii. Żąda wydania z Jugosławii oddziałów Wrangla. Rząd belgradski nie udzielił jeszcze odpowiedzi na tą propozycję.

PROGRAM ROKOWAŃ ROSYJSKO-RUMUŃSKICH.

Wiedeń. (AW.) Według „Tel. Comp.“ rozpoczęte w Tyraspolu rokowania rumuńsko-rosyjskie obejmą następujący program: 1) Północne Besarabie z Rumunią. 2) uregulowanie stosunków finansowych i gospodarczych obu państw; 3) żądanie zwrotu rumuńskich skarbu państwowego; 4) nominacja posła rumuńskiego w Moskwie rosyjskiego w Bukareszcie.

PODEJRZANA MISJA

Rzym. (PAT.) W Genui dokonano rewizji u członków rosyjskiej misji handlowej, jak również w siedzibie jej urzędowania. Pomimo protestów kierownika misji i powoływania się na eksterytorialność lokalu, skonfiskowano liczne dokumenty. Rewizja przeprowadzona została w związku z wykryciem spisku komunistycznego.

WYDALANIE ROSJAN Z GDANSKA.

Gdańsk. (AW.) W ostatnich dniach nowy szereg t. zw. uciążliwych cudzoziemców otrzymał nakaz opuszczenia terytorium w. miasta. Tym razem nakaz dotyczy przede wszystkim Rosjan, zamieszkających głównie w Sopotach. Wydalanie to nietytuowane i wzrastającym w Gdańsku bezrobociem i stoi w związku z aresztowaniami i rewizjami wśród miejscowych komunistów.

KONGRES KOMUNISTÓW W BERLINIE.

Berlin. (PAT.) Prezes policji kontynkuje, że ilość uczestników na komunistycznym kongresie bezrobotnych, który odbył się w niedzielę pod pokrywką zjazdu klubów sportowych w Berlinie, wbrew zakazowi władz wynosiła 395 osób, między nimi 8 kobiet. Z wszystkich krajów niemieckich zjawili się delegaci, między nimi członkowie parlamentów krajowych i rad miejskich. Kilku z tych przedstawicieli znanych jest policji z dawnych zajęć politycznych. W zgromadzeniu wzięli udział dwaj członkowie tutejszego przedstawicielstwa Rosji sowieckiej, z których jeden należał do kierownictwa komitetu kongresu. Policja aresztowała uczestników kongresu.

TRZĘSIENIE ZIEMI W KOLUMBIJ

London. (AW.) Według ostatnich wiadomości po trzęsieniu ziemi w Kolumbii wydebyto dotąd 200 trupów.

WYPADEK SAMOCHODOWY CLÉMENCEAU.

Paryż. (PAT.) Jak donosi z Saint Germain Clémenceau uległ wypadkowi samochodowemu. Wypadek został spowodowany tym, że szofer ciężkiego wyniosła uderzył z gwałtowną siłą o drzewo. Szofer ała został straskane. Odłamki zaskła dotkliwie pokaleczyły Clémenceau w głowę i czoło. Clémenceau został przewiezony do szpitala w Saint Germain.

NADESŁANI

JWP. Dr. Janowi ZACZKOWI.

Dyrektorowi Szpitala powszechnego w Przemyslu za życzliwą opiekę i umiejętnie dokonane operacje dziękują Stanisławowie Chebrzynscy n7631

Do walki ze zbytkiem.

(k.) Do nudzenia powtarza się u nas maksyma, że skarb w Polsce jest biedny, obywatele natomiast bogaci. Ila zaradzenia tej anomalii należy — oczywiście ściągając podatki, by i skarb był bogaty. Ale na tem nie koniec. W fatalnym łańcuchu przyczyn i skutków, wzajemnie się splatających, jedną z ważnych przyczyn spadku waluty jest konsumpcja luksusowych towarów zagranicznych i wogóle luksusu. Ubićżając wedle przesytę zagranicznych, które przechodzą codziennie przez lwowski urząd celny, można powiedzieć, że sam Lwów z okolicą zakupuje dziennie przynajmniej 10 centnarów obawia, lachów, mydełek, perfum i innych produktów zagranicznych, płacąc za nie ciężkie miljarde.

A luksus ten, bijący w oczy zwłaszcza u sier nowobogackich, rekrutujących się Bóg jeden wie z kogo, jest z dwóch względów szkodliwy: płacąc za towar obcy obcym walutami, wywołuje się dalszy spadek marki, stroni się więc ubiera się luksusowo kosztem kawałka chleba, odjętego od ust biedniejszemu wskutek zdevaluowania jego zarobku. A powtóre: względ społeczny. Biedota nienawidzi zbytku, spotykane go dokoła siebie, a podciągając każdego stronie ubranego człowieka pod kategorię „panów” tj. inteligencji, odgradza się coraz większą przepaścią nienawiści od warstw niepracujących fizycznie. Luksus jest więc najskuteczniejszą formą propagandy bolszewizmu wśród mas.

Z tych ujmując rzecz punktów, należy z uznaniem powitać wysiłki niektórych zrzeszeń społecznych w kierunku walki ze zbytkiem. Podniesiona — przeważnie przez kobiety — ciężka kopia boiwa musi jednak celować nie w wiatrak słów, lecz w sedno rzeczy: iść się rąstelną, pozytywną propagandę w swem kole towarzyskiem, popartej dobrym przykładem. Wprowadzili swego czasu Madjarzy w modę strój z chińskiego samodzielnemu nie możnaby u nas zapropagować najpiękniejszej w świecie mody, mody skromności w ubiorach, chociaż by moda ta nie w smak była garście zniechęcających dandysów, wciągających dziś na brudne nogi — jedwabne pończoszki?

Pod hasłem „walka ze zbytkiem” zwołal wczoraj tutajjszy Obywatelski komitet do walki z lichwą i drożyzną, tudzież organizacje kobiece, wiec obywatelski do ratusza. Sala była nabita. Po zagaleniu przewodniczącego dr. Opieńskiego wygłosił referat: r. Szper i p. Sobolewski. Referenci obok potrzeby walki ze zbytkiem podnieśli potrzebę walki ze spekulacją i wyżyskiem przez zaznajomienie się z odpowiednimi ustawami i podawanie do wiadomości władz wszelkich przekroczeń tychże. Przemawiał też senator Thullie. Charakter i tendencje wiecu wyrażają się w powyższych jednomyślnie rezolucjach o następującem brzmieniu:

1. Zebrani uchwalają gorący apel do Społeczeństwa, aby każdy obywatel dbał o ścisłe przestrzeganie ustaw wy danych w celu poskromienia drożyzny i lichwy i donosił kompetentnym władzom — we Lwowie magistratowi lub ekspozyturze śledczej policji, zaś na prowincji starostwom — o wszelkich nadużyciach i przekroczeniach tych ustaw;

2. Zebrani wzywają Obywatelski Komitet Samoobrony do walki z lichwą i drożyzną do rozwinięcia energicznej akcji w myśl jego programu i w porozumieniu z władzami — zaś wszystkich obywateli do gorącego poparcia akcji tegoż Komitetu;

3. Zebrani apelują do wszystkich obywateli zwłaszcza lepiej sytuowanych, by przez możliwie zmniejszone wydatki, przez unikanie wszelkiego zbytku a zwłaszcza niepotrzebnego sprowadzania towarów zagranicznych zbytkowych — a temsamem przez zbytkowanie swych potrzeb a równo częściej przez lojalne i ofiarne poniesienie ciężarów na rzecz Państwa przyczynili się do osiągnięcia równowagi w naszych, tak trudnych stosunkach.

TELEGRAM KARNAWAŁOWY!!

Ślicznie odnowiona dawna Sejmowa sala w gmachu Hr. Skarbka
24 m. długa i 10 m. szeroka z bocznymi ubikacjami do wynajmowania na zabawy, począwszy od 31 grudnia b. r.

Blizszych informacji udziela się w kancelarji Kina Lew codziennie od 10 do 12-tej przedpołudniem.

n7625

MŁODY POWSTANIEC

wspaniały dramat osnuty na tle walk o niepodległość „Stanów Zjednoczonych Ameryki” po zwycięstwach Lafajetta, Kościuszki i Rochambanda

Dziś KINO LEW.

7626

Wyznanie czy polityka.

Poznań, 12 grudnia, 1923

Od początku istnienia państwa polskiego, bolesnym cierniem (wśród wielu innych) był i jest t. z. ewangelicki kościół „uniijny” wytwór germanizacyjnego i samowładnego rządu „cara” Wilhelma II., który na podobieństwo i obraz kuzyna swego samodzierża wszechrosyjskiego postanowił w swem reku zogniskować całkowitą władzę nie tylko świecką ale i duchową. Połączenie dwóch wyznań o tak różnej dogmatyce, jak luteranizm i kalwinizm, z natury rzeczy jest religijnym absurdem i możliwym się stało tylko przy zupełnem przeniesieniu spraw obu wierzeń z gruntu kościelnego na polityczny, t. j. przy ostatecznej sekularyzacji protestantyzmu w Niemczech. Na ziemiach polskich ten „uniijny” kościół miał za zadanie duchowe i realne zgermanizowanie ewangelików Polaków, najgęściej osiadłych na Mazowszu pruskim (około 700 000), oraz w kilku punktach Wielkopolski, Pomorza i Śląska. W granicach Rzeczypospolitej, w b. dzielnicy pruskiej n. n. polski ewangelików w pow. Działdowskim na Pomorzu (za południ skrawek Mazowsza), na Kaszubach w powiecie Kępińskim, Ostrzeszowskim i Odolanowskim oraz w paru punktach Śląska. Wszyscy ci ewangelicy, rdzenny lud polski, — nie liczą zapewne więcej nad 75—100.000 razem*) i rozsiani są w pewnych zgrupowaniach. Pod względem duchowym są oni z przedwojennych czasów obaleni o tyle że dają się i dziś pastorom niemieckim germanizować, aczkolwiek używają języka polskiego.

Od pierwszych chwil odrodzenia Polski zawiązała się zawzięta walka pomiędzy uniijnym konsystorzem poznańskim a temi wszystkimi dążeniami polskimi, które chciały oswobodzić kraj od kontynuowania pruskiej haksy. Wier b. Rada Ludowa zabroniła konsystorzowi poznańskiemu utrzymywania kontaktu i podlegania zarządzeniom naczelnego dla całych Niemiec konsystorza w Berlinie. Prawo to atoli wykonaniem nie zostało i pastory uniijni w Polsce do dziś dnia duchowej i faktycznej uległości Berlinowi nie wypowiedzieli. Po dawnemu na stanowiskach pastorów i członków konsystorza znajdują się obywateli niemiecy, — po dawnemu, a

*) Dokładnych danych nie udało mi się zebrać wobec tendencyjnego ukrywania istotnej cyfry przez pastorów niemieckich i wobec braku dokładnych danych urzędowych.

bodaj że z większą gwałtownością niż dawniej germanizują pastory niemieccy ludność polską, zwłaszcza — młodzież przygotowywaną do konfirmacji.

Trzydzieta jawna, a (obecnie tajna) działalność Deutschbundu, tego ogniska zdrady, szpiegostwa i antypaństwowej agitacji pruskiej, w ogólnie mierze przyczyniła się do wzmożenia pożądań uniijnych pastorów.

Grupa ewangelików Polaków z półśrodków inteligencji wraz z nielicznymi pastoremami niewiele mogła zrobić wobec zwartej masy ewangelików i pastorów niemieckich, tembardziej, że rady smutnej pamięci „marszałka” Piłsudskiego zdawały się raczej popierać dążenia niemieckie aniżeli przeciwdziałać im.

W ostatnich dniach odbył się w Poznaniu synod ewangelicki „uniijny”, który obok szeregu decyzji natury wewnętrznej, uchwalił kilka wniosków bezwzględnie szkodliwych i stanowczo uławniających tendencje germanizacyjne. Najważniejszą decyzją tego rodzaju jest oświadczenie się przeciwko korzystaniu z fakultetu teologicznego przy Uniwersytecie warszawskim, a za wysyleniem kandydatów na pastory na Uniw. „zagraniczne”, czyli poprostu niemieckie.

Szeroko debatowano o sprawach szkół ewangelickich dla ludności wogóle i seminarium duchownego niedawno założonego w Poznaniu.

W interesie państwa i dla zabezpieczenia ludności polskiej od germanizacji nieodzownem jest wobec podobnych uchwał zarządzenie jaknajszerszych środków zapobiegawczych, a mianowicie:

1. Bezwarunkowe jaknajchlejsze usunięcie od urzędów i z Polski wogóle wszystkich pastorów-optantów niemieckich.

2. Natychmiastowe odebranie polskich parafii ewangelickich z rąk pastorów Niemców i obsadzenie Polakami.

3. Uznanie za prawny tylko dyplom Uniw. warszawskiego przy mianowaniu pastorów.

4. Ścisła kontrola nad szkołami ewangelickimi.

5. Zerwanie wszelkiej zależności wymiany i kontaktu zboru ew. w Polsce z Berlinem.

Im dłużej hakata pruska będzie pod pokrywką wyznania prowadziła swą polityczną akcję, tem trudniej będzie ją zwalczyć.

Włodzimierz Dworzaczek.

wpłata za grudzień 211,300 600 Mk). Starostwa w Starym Samborze, Radzkołowych powiatowych w Przemyślu i Przemyślanach, oraz ze strony sześciu pp. rentistów lwowskich i ich personalu kancelaryjnego, nadto nadesłali indywidualne deklaracje i wpłaty pp. Stanisław Morgulec, dr. Tadeusz Dwernicki, Miecz. Teodorowiczowa, Natalia Cicińska, ks. Bolesław Grudziński, dr. Adam Głazowski, Aleksander Mazanowski, Oktaw Borkowski, dr. August Łoziński, Maria Wierzyńska, Eleonora ks. Lubomirska, Hermi na Olzhauserówna, Zenon Zakilka, Alojzy Wandura, Karol Jareńko i Bronisław Rafiński. Dokładne uzgodnienie wykazu deklaracji z sumą wpływów kasowych jest w tygodniowych zestawieniach utrudnione przez to, że niektórzy ofiarodawcy nadsyłają najpierw deklaracje, a później czekiem gotówkę, inni natomiast odwrotnie, tyle tylko można narazie podać, że ogólna liczba deklaracji, nadeszłych w czasie od 7 do 15 bm. wynosi 223, (czyli wraz z dawniejszemi 716), wpłaty zaś gotówkowe w tym samym czasie wyniosły Mk 328,201 800 (czyli wraz z poprzedniami Mk 451,163 107). Faktyczna liczba ofiarodawców jest niewątpliwie o wiele większa, gdyż niektóre instytucje (np. Magistrat m. Lwowa) nadesłali całą sumę łącznie bez indywidualnych deklaracji, inne wstrzymują odsyłanie deklaracji i gotówki aż do ściągnięcia ich od wszystkich członków danego grona, co wprawdzie jest niewątpliwie uzasadnione względami porządkowymi, ale ze względu na nagłość potrzeb TSI. nie jest pożądane.

Odkrycie nowych zabytków przedhistorycznych koło Buczacza.

Wykopalska, przeprowadzone w sierpniu 1922 r. na górze Fedor koło Buczacza, przez znanego prehistoryka prof. dr. Kozłowskiego, przyniosły ogromne korzyści dla nauki, wyśladając wiele zagadnień dotyczących zwł. okresu ceramiki malowanej, a przede wszystkim kształt i urządzenie ówczesnej (2100—2200 lat przed Chr.) chaty.

Nie kończą się na tem dzieje przedhistoryczne Buczacza, bo przed kilkoma dniami na obszarze zwanym „Folwark Szubienica” właściciel tegoż pan G. Czerkawski trafił w czasie orki na płyty kamienne ustawione w kształcie skrzyni. W ziemi — znajdując się między płytami znaleziono toporek z przewierconym otworem oraz niewielkie naczynie kształtu wazonka z lekko odgiętym brzegiem; niestety naczynie to rozpadło się, wskutek czego nie można dokładnie stwierdzić, do jakiej kultury należy znaleziony grób. Kształt naczynia dalby się wprowadzić zidentyfikować z „puharem moździerzowatym” w Wielkopolsce, jednakże twierdzenie takie byłoby przedwczesnem, gdyż ra znalezionem naczyniu nie można było stwierdzić ornamentu.

Głębokość oraz kształt grobu są identyczne z t. zw. grobami skrzynkowymi tylko wymiary są mniejsze, natomiast toporki — tego kształtu co znaleziony — spotykano dotychczas wyłącznie w grobach kurhanowych.

W jaki sposób fakta ta dadzą się uzgodnić okaże przyszłość, gdyż prof. L. Kozłowski zamierza przeprowadzić tam badania, tembardziej, że grobów takich jest tam na pewno trzy, a przypuszczalnie jeszcze więcej.

W Z.

NADESLANE.

Dr. ADRIAN DEMIANOWSKI
ordynuje w chorobach nerwowych i umysłowych n7400
(PSYCHOTERAPIA: PSYCHOANALIZA, HYPNOZA)
ul. Kraszewskiego 19a.

Danina oświatowa dla Wschodniej Małopolski.

Przed tygodniem podaliśmy wyniki akcji „Daniny oświatowej” po dzień 6 bm., obejmującej 493 deklaracji i ogólną sumę wpłat 123,961.307 Mk, obecnie podajemy wyniki za czas od 7 do 15 bm. włącznie. W tym czasie wpłynęły dalsze deklaracje i wpłaty ze strony gron nauczycielskich gimnazjów państwowych I, II, V. i filij gimn. XI oraz gimn. żeńskiego im. Kr. Jadwigi we Lwowie, gimn. I. w Jarosławiu, gimnazjów w Brzeczach i Radziechowie, Akademii handlowej we Lwowie i Szkoły handlowej w Przemyślu, Se-

minarium państw. żeńskiego w Stanisławowie, w Jarosławiu, Szkoły kolejo we Lwowie, miejskich szkół powszechnych męskich im. Lenartowicza, Sbieskiego i św. Antoniego, żeńskich im. św. Marii Magdaleny (zakładu główn. i filij św. Anny, św. Antoniego, św. Marcina, Staszica, Konopnickiej i Czackiego, szkoły 7-kl. w Drohobyczu, dalej ze strony personalu całego szeregu władz państwowych i samorządowych, jako to: Prokuratury przy Sądzie apelacyjnym we Lwowie, Magistratu miasta Lwowa (łącznie

Z SALI KONCERTOWEJ.

Wacław Koczański.

—0—

Mało który z artystów umie przemówić do słuchaczy tak bezpośrednio i zrozumiale, jak to czyni Wacław Koczański. Recytacja jego jest przekonująca i jasna, bo płynąca ze szczerego serca; wolna od bezpotrzebnego patosu i sztucznych efektów. Artysta ten wie, do czego dąży, ukaże krętych ścieżek i błyskotliwość popisów wirtuozowskich. Technika uważa tylko za środek pomocy, nigdy nie wysuwa jej na pierwszy plan; celem jego jest wydobycie jak najwyższej sumy pierwszostków sośnie artystycznych. Przyciąga do niego to tem łatwiej, że posiada doskonałe przygotowanie muzyczne i intelektualne. Kunsztu skrzypcowego uczył się u takich powag jak Auer, Sevcik, Joachim, nie zaniedbując równocześnie studiów uniwersyteckich, które ukończył na Wydziale chemicznym w Petersburgu. Szczegółowo wyda się może cenić drugorzędne, w rzeczywistości jednak każda wiedza, chociażby pozornie odległa sztuce, przyczynia się do wyrobienia intelektu, bezwzględnie koniecznego dla artysty. Wacław Koczański łączy powyższe przymioty ze zdolnościami twórczymi, których wyrazem był Nocturn, odegrany bardzo pięknie. Na podstawie jednej tylko kompozycji nie można wydawać merytorycznego sądu, w każdym jednak razie istnienie tychże zdolności a chociażby tylko skłonności twórczych jest rekwizytem najdokładniejszego wykreślenia w treść cudzych dzieł.

Wacław Koczański przebywa najchętniej w sferze twórców 18-go wieku jak Fr. Francoeur, G. Pugnan itp. Wszystkie właściwości jego szlachetnego miękiego tonu występują najkorzystniej w utworach mniejszej formy, miniaturach muzycznych, które w oświetleniu artysty nabierają jeszcze subtelniejszego wdzięku. Wacław Koczański nie ogranicza się jednak tylko do tych miniatur, w programie znajdował się również Koncert skrzypcowy c-moll Tor Adina, kompozytora szwedzkiego. — Ponieważ nie mogłem być na początku koncertu, mogę tylko na podstawie głosów fachowców stwierdzić, że wykonanie tego dzieła było bez zarzutu pod względem technicznym i stylowym. Artysta opracowuje obecnie — o ile nam wiadomo — zupełnie nowy program, który spodziewamy się usłyszeć w bieżącym sezonie, tembardziej, że onegdajszy występ cieszył się niezwykłym sukcesem. Publiczność wypełniła salę do ostatniego miejsca i z zapalem oklaskiwała grę artysty, domagając się niebywalej ilości nadatków.

W koncercie brała udział nasza znakomita pianistka p. Helena Ottawowa, która gra pełną czułości i poletu pozostawia zawsze niezatarte wrażenie.

Dr. Adam Mitscha.

Z ruchu wydawniczego.

—0—

• Zipper A. dr.: *Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian*, dla użytku młodzieży, z 55 rycinami, według pomników starożytnych. — Książnica Polska T-wa N. S. W. Akc. Sp. Kartograf. i wyd. Lwów — Warszawa, 1924. — Znany ten podręcznik, który przed laty wyszedł nakładem innych firm wydawniczych (Zakład Ossolińskich i Zuckerkandel), z małymi zmianami pojawił się świeżo w druku. Rozmiarów niewielkich (172 str. 8°) odpowiada potrzebom szkoły i czytającej publiczności. Miałby jednak większą wartość naukową, jeśli by Szan. Autor uwzględnił nowsze badania nad tym przedmiotem i skreślił pokrótce obraz wierzeń religijnych ludów starożytnych nie ograniczając się tylko do mitów. Takie szersze tło zakreślił sobie p. Parandowski w książce, której kilka słów zasłużonego uznania poświęcił prof. W. Kozicki w 342 Nrze „Słowa Polskiego”.

• *Rocznik pedagogiczny*, założony w r. 1881 przez S. Dicksteina. Serja 2, tom I. Rok 1921. Warszawa, Książnica Polska Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyż., 1923, 8 w., str. 561.

Wydawnictwo, wymienione w tytule, nawiązuje do założonego w r. 1881 „Rocznika pedagogicznego”, którego wyszły wówczas tylko dwa tomy za rok 1881 i 1882. Rozpoczynająca się nowa serja ma za cel podawać co roku przegląd naszego dorobku w dziedzinie wychowania i nauczania. Wydany świeżo tom I. obejmuje 9 następujących działów: I. Nauki pedagogiczne, II. Kształcenie nauczycieli, III. Szkolnictwo, IV. Nauczanie i programy szkolne, V. Opięka nad dzieckiem, VI. Wychowanie i szkolnictwo, VII. Oświata pozaszkolna, VIII. Bibliografia, IX. Kronika. Praca dokonana przy pomocy licz. współpracowników, podaje bardzo cenny materiał dla nauczycieli przedewszystkiem, nie mniej jednak interesujący dla tych wszystkich, których interesują sprawy szkolnictwa. W. H.

KATASTROFALNE CENY NADCIĄGAJĄ

Najbliższy Karnawał zapowiada się świetnie.

Bal prasy, modyków, techników i t. d. a przede wszystkim wielki sylwestrowy i już tak niedaleki, są przedmiotem rozważań, ba nawet przygotowań. Ceny, które w danym momencie wypadną, znacznie przewyższą poziom dzisiejszych. Wobec tego, czytelniku i ty piękna czytelniczko, korzystajcie z chwili i poczynicie zakupy w znanym magazynie

„The Gentleman” przy placu Kalickim 1. 12 (róg ul. Batorego) gdzie wspaniały dobór i pierwszorzędna jakość towarów modnych łączy się z cenami wprost wyjątkowemi swem umiarkowaniem. 7623

W sprawie żywej dla nauki Polskiej

Z powodu zwolnienia prof. dr. Teisseyra ze względu na oszczędnościowych ze stanowiska wicedyrektora Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie przesłał Towarzystwu Naukowe Lwowa Panu Ministrowi przemysłu i handlu, któremu rzeczony Instytut podlega pismo następującej treści:

Do Pana Ministra Przemysłu i Handlu, w Warszawie

Wśród zarządzeń ministerjalnych prowadzących planowo do sanacji naszych stosunków finansowych znalazło się jedno, które wydajnie Państwu polskiemu niewątpliwie na szkodę. Znakomity geolog polski prof. dr. Wawrzyniec Teisseyre, otrzymał od Pana Ministra Przemysłu i Handlu dyktando ze stanowiska wicedyrektora Państwowego Instytutu geologicznego. Zarządzenia oszczędnościowe mają zdaniem naszego Rządu tylko tam rację i tylko w tych wypadkach powinny być stosowane z całą bezwzględnością, gdzie wydatek pieniężny Państwa nie odpowiada lub znacznie przewyższa wartość pracy, jaką Państwu ze strony danej jednostki przypada w udziale. Mając tę zasadę naszego Rządu na uwadze, należy obiektywnie stwierdzić, że w odniesieniu do osoby prof. dr. Wawrzynca Teisseyra, od zasady odstąpiono i dlatego wyrządzono dotkliwą krzywdę zarówno Polsce, jak i wielce zasłuż. ucz. Polskę skrzywdzono dlatego, gdyż odjęto jej uczonego, który swemi pracami na polu paleontologii i geologii świetnie przyczynił się do uznania polskiej nauki za granicą i który swemi badaniami tworzył podstawy do rozwoju ekonomicznego Państwa, uczonego skrzywdzono dlatego, gdyż odjęto mu możliwość służenia swej Ojczyźnie swą bogatą wiedzą i doświadczeniem w tej mierze, jakby to było możliwe na stanowisku państwowem i z pomocą Państwa.

Z tej to przyczyny dotknęła wiadomość o dymisji udzielonej prof. dr. Teisseyrze ogół przyrodników polskich zjednoczonych w Polskiem Towarzystwie Przyrodników im. Kopernika nader boleśnie i wzbudziła w nich poważną troskę o przyszłość Państwowego Instytutu geologicznego o przy-

szłość geologii polskiej i nierozłącznie z nią związanego rozwoju naszego przemysłu górniczego, w szczególności naftowego.

Imię Teisseyra związane z Państwowym Instytutem geologicznym i z naszym przemysłem naftowym dądo czołgu za granicą tego znaczenia i powagi jakim się on cieszy w Polsce u wszystkich naszych przyrodników i u wszystkich osób, którym rozwój naszego przemysłu górniczego gorąco leży na sercu.

Mając te fakty na uwadze, wyrażamy nadzieję, że p. Minister przyłączy do wiadomości ogółu przyrodników polskich, zechce reaktywować prof. dr. Teisseyra na stanowisku wicedyrektora Państwowego Instytutu geologicznego.

Tego oczekuje w imię dobra nauki i przemysłu polskiego ogół naszych przyrodników.

Ażeby Panu Ministrowi ułatwić odzyskanie skreślonej pozycji budżetowej zwrócimy się z analogicznemi pismami do:

Pana Prezydenta Rzeczypospolitej,
Panów Marszałków Senatu i Sejmu,
Pana Prezydenta Rady Ministrów,
Pana Ministra Oświaty,
Pana Ministra Skarbu.

Za Zarząd

Pol. Tow. Przyrodników im. Kopernika:
Prezes: prof. dr. J. Czekanowski mp.
Sekretarz: prof. dr. Sz. Wierdak mp.

Pismo powyższe popiera w całej ogólnie na podstawie uchwały powziętej na posiedzeniu Zarządu z dnia 29 listopada 1923 Towarzystwo Naukowe we Lwowie.

Za Zarząd

Towarzystwa Naukowe we Lwowie:
Prezes: prof. dr. Balzer mp., Sekretarz: prof. dr. Dąbkowski mp.

Pismo powyższe popiera w całej ogólnie Związek polskich Tow. Naukowych we Lwowie na podstawie uchwały Walnego Zgromadzenia z d. 30 listopada 1923 r.

Za Zarząd:

Związek Polskich Towarzystw naukowych we Lwowie.
Prezes: inż. Rybicki mp. Sekretarz: prof. dr. Nowicki mp.

Bolszewizm a żydzi.

Według pism zagranicznych, ostatni spis ludności w Moskwie wykazał, że obecnie w starej stolicy rosyjskiej zamieszkuje 609 tys. Rosjan, 967 tys. żydów i 406 tys. innych narodowości, z których przeważają Niemcy i Chłirczy.

Dane te statystyczne skonfundowały meco bolszewików, którzy zdecydowali nie ogłaszać rezultatów moskiewskiego spisu ludności.

Niezawodnie, mieli ku temu wszelkie podstawy. Postąpili narażalnie, nie przyznając się publicznie, że w prastarym grodzie rosyjskim, w którym ongi żył niemal prawa zamieszkiwania, dziś żyje ten jest w większości, rzadzi „mniejszość rosyjska” dyktuje jej swe prawidła, rozprządza jej dusza i ciałem.

Marzenia zaborcy żydowskiego ziściły się: niema już Moskwy rosyjskiej, jest Judeo-Moskwa, która posiada obecnie cztery teatry żargonowe!! Zresztą niema już i Rosji, jest żydo-Rosja, Jewraiorosja, sojusz ży-

dowskich, socjalistyczno - judaistycznych sowieckich republik.

Kiedyś Tatarzy opanowali Rosję po wiazali, według historyków rosyjskich „moskiewskich ludzi”, położyli na nich deski, usiedli i rozpoczęli ucztowanie. Takie „urządzenie” Rosję trwało 240 lat. Jeszcze w gorszym stanie, aniżeli ongi pod deskami, znajduje się dziś na ród rosyjski. Ile lat potrwa ta nowa niewola — żydowska — niewiadomo. Żydzi gruntownie obsadzili całą Rosję Ale czy na tem się kończą zamary międzynarodowego wojniącego żydostwa?

Juz na początku rewolucji rosyjskiej rozlegały się głosy, że bolszewizm jest niższym innym jak skrytą bronią obozu żydowskiego, że na wschodzie Europy żyd występuje pod maską czerwono-bolszewicką, że to on, działając w sojuszu z agentami swymi — socjalizmem i radykalizmem — rozpoczyna podbój świata, urzeczywistnia swe plany sjonistkie.

Tymczasem żydowi międzynarodowemu powiodło się tylko na wscho-

dzie Europy, aczkolwiek nie drżąc on i na zachodzie, działa intensywnie rozsadzając ustroj społeczny, zagarniając w swe ręce przemysł, banki, prasę, miejsca w parlamencie i — powoli duszę robotnika i chłopa. Dziś musi tu urzywa — nazajutrz znówu rozpoczyna swą pracę krećca, bo musi zginać, lub zwyciężyć.

Dla żyda międzynarodowego Polska była zawsze przeszkodą. Żydowski naród polski ma ulegać wszelkim rozkładowym ideom. Trzeba więc — rozumuje wojowniczy żyd uślić atak, skoncentrować swą energię, puścić w ruch wszelkie środki trujące: socjalizm, radykalizm, komunizm...

Przedemną leży ostatnia nielegala — ulotka bolszewików polskich. „Uchwala drugiego” zjazdu partii komunistycznej Polski”.

Miedzy innemi, czytamy w niej: Proletariat Polski żądać musi zniesienia wszelkich ograniczeń dla żydów w dziedzinie administracji, sądownictwa i szkolnictwa”.

O jakich ograniczeniach mówią polscy najwięksi bolszewicy? Wszak konstytucja nasza nie zna podobnych ograniczeń. Niemamy, co prawda, jeszcze wojewodów żydów, ale mamy już żydów prokuratorów, sędziów, oficerów, inżynierów itd.

Równość jest, lecz żydowi międzynarodowemu chodzi o przywileje o władzę, o panowanie jawne nad Polską.

Chce on, żeby w Warszawie mieszkało 10 tys. Polaków i dwa miliony żydów.

Żeby nie było Polski niepodległej, lecz żeby istniał sojusz socjalistyczno-judaistycznych, rosyjsko - żydowsko-polskich republik

Do tego dąży bolszewizm, t. skryta awangarda międzynarodowego żydostwa

A. Junosza-Gzowski.

Z ŻYCIA MŁODZIEŻY.

Groźne alarmy, zbrojne na s i e i pokorna rejterada.

—0—

Kilka bardzo postępowych stowarzyszeń akademickich, których istnienie a zwłaszcza działalność mało komu jest znana, a które w zasadzie cenią niezmierzenie wolność słowa i sumienia, postanowiło zadokumentować swą żywotność oraz siłę duchową i fizyczną przez niedopuszczenie za wszelką cenę do niedzielnego zebrania pienarnego Młodzieży Wszepolskiej. Napisano w tym celu kilka bombastycznych artykułów, informowano i przekładano wiadom, a kiedy to wszystko pozostało bez skutku, zaręzono zbiorowym wysiłkiem czterech stowarzyszeń „ideowych” niedopuszcz. się do zebrania. Delegacja uina w wraźenie, jakie wywrze zjawienie się na sali grupki uzbrojonych w laski „ideowców”, zażądała od przewodniczącego „Młodzieży Wszepolskiej” odroczenia zebrania. Otrzymałszy jednak odpowiedź grzeczną a odmowną oraz rozważywszy szanse „ideowej” akcji zmobilizowanej koalicji stowarzyszeń, przyjęła potulnie odmowę do wiadomości i nakazała odwrót.

Tak więc członkowie stowarzyszeń akademickich: „Kuźnicy”, „Posłewu”, „Życia” i żydowskiego „Zjednoczenia” doznali tej przykrości, że wskazano im drzwi, jako nieproszonym gościom, a spokój i powaga zebrania „Młodzieży Wszepolskiej” nieczem nie została zamacona. Towarzystwa te jednak odniosły pewne korzyści, bo zadokumentowały w ten sposób swoje istnienie i charakter działalności.

Kierownicy wymienionych stowarzyszeń po niefortunnej imprezie i lekcji, udzielonej im przez młodzież wszechpolską, dojdą zapewne do przekonania, że zamiast próbować rozbijać cudze zebrania (zwłaszcza zbyt słabymi siłami), lepiej urządzać własne, zamiast przeszkadzać działalności pracujących intelektualnie innych towarzystw, spróbować zdobyć się na pracę umysłową u siebie.

Funkcje stowarzyszeń akademickich nie polegają na donosach i „hołdówkarstwie”. Ichych przesłpiegach i „inteligentnem” straszczaniu cudzych referatów.

NADESLANE.

NA OBECNY SEZON POLECAMY

KREM BAYADERE PUDER

sz. Dotary policja zakwestionowała. — W kawiarni Gottlieba przy ul. Rejtana 1. I policja wykryła u Cyli Gabel 21 dolarów.

□ DROHOBYCZ. Ofiara olbrzymiej kradzieży. Jak nam donoszą, padła onegdaj odc pewnego czasu zastanowiona chwilowo odcysławska kopalnia „Lena-Ryl” należąca do polskiej firmy „Lenartowicz-Rylski”. Oto skradziono tamże całe urządzenie techniczne kopalni, jak kocioł, motor, pasy, rurowości, świdy kopalniane, wielokrażki i t. d. — słowem wszystko tak, iż w miejscu, gdzie był szyb, urosła przy obecnej cenie aurze zielona ruń. Szkoda wynosi przeszło 20 miliardów.

Jako głównego sprawcę tej kradzieży aresztowała policja państw. żyda Berka Eisensteina, urzędnika tejże firmy, liczącego lat 27, zamieszkałego w Boryslawiu.

Jak się okazuje, części rozgrabionego urządzenia zakupywali również członkowie „narodu wybranego” znani boryslawscy handlarze: Borgmann Izaak, Wegner Ad., Egit Jojne i in., nie grzeszący antysemityzmem Komisariat Pol. państw. w Boryslawiu pozostawił ich na wolności mimo nie zbitych dowodów współwiny.

Dyrektorem i zarządcą tej nieistniejącej już kopalni był inż. O., który po czasowym zastanowieniu ruchu w owym szybie, przebywał stale poza Boryslawiem, powierzając dozór nad kopalnią żydowi Eisensteinowi, by dopiero post factum dowiedzieć się z przerażeniem, iż kopalnia „Lena-Ryl” rozkradana systematycznie przez szereg mieszecy jego nieobecności — technicznie przestała istnieć.

Tak to i te żukome resztki naszego stanu posiadania w tul. przemyśle naftowym, znajdującym się w 99 procent w rękach obcych, dzięki naszemu niedołęstwu w drodze nielegalnego obrotu przechodzą w ręce „neutralnych”, którym zbyt pochopnie ufamy.

Ajant asekuracyjny — oszustem. W tych dniach we wsi Rychnice p. Drohobycz, aresztowano i odstawiono za kradki tutejszego kryminału sądowego, wędrującego po wsłach tut. powiatu ajanta jednej z wielkich naszych firm asekuracyjnych za grubo kolidującą z kodeksem karnym inkasowanie rat ubezpieczeniowych. — Alia.

□ NIŻNIOŹ. Żółwi pośpiech poczty. D. 3. bm. nadano stąd do Jarosławia czekiem kwotę 26,250.000 mkp. Dnia 14. bm. nadawca otrzymał z Jarosławia list z datą 11. bm. z upomnieniem o pieniądze. Jeśli więc przesłana pocztą kwota nie może dojść w przeciągu 8 dni z Niżniowa do Jarosławia, kogoż nie odstraszy od posługiwania się pocztą taki żółwi pośpiech? — Przecież strony ponoszą wielkie straty wskutek dewaluacji!

BEZ KONKURENCJI! Handel delikatesów i win oraz pokoje do śniadań i restauracji Ferdynanda Skorodeckiego we Lwowie, przy ul. Kilińskiego 1. 4 (obok Kawiarni Wiedeńskiej) poleca: bufet bogato zapopatrzony w ciepłe i zimne przekąski. Znakomite śniadania, obiady i kolacje po cenach miarkowanych. Specjalność: obiady menu z trzech dań po cenach bardzo niskich. Na święta poleca pierwszej jakości wino, wódki, likiery, rumy, koniaki itd. 7628

— OD WYDAWNICTWA. Wszystkich Sz. P. T. Prenumeratorów zamiejscowych, którzy bądź mają zaległości, bądź nie wpłacili przedpłaty na grudzień prosimy uprzejmie, aby wraz z dopłatą przypadająca za drugą połowę grudnia w kwocie 150.000 mk. jak najszybciej nadesłali, zaś miejscowych o wpłaceniu powyższych należności w kantorze „Słowa Polskiego” i to najdalej do 20 grudnia br., gdyż po tym terminie wstrzymamy wysyłkę względnie doręczanie dziennika.

Pomnik Adama Mickiewicza w Tarnopolu.

Odsłonięty ubiegłej niedzieli pomnik Adama Mickiewicza w Tarnopolu pochodzi z pracowni artysty-rzeźbiarza Apolnarego Głowińskiego, Tarnopolanina, zamieszkałego obecnie w Warszawie, gdzie niedawno ogólne uznanie zdobyła wystawa jego prac w „Zachęcie”.

Rzeźba A. Głowińskiego przedstawia postać Wieszcza nie z czasów młodzieńczych. Stałe przed nami Poeta z lat dojrzałych, z tych czasów, kiedy myślał głęboko i spokojnie o przyszłości narodu, kiedy w „Księgach pielgrzymstwa” wytyczał drogę swoim rodakom. To też sylweta posągu przejęta jest powagą i spokojem, jakimś głębokim zamyśleniem. Całość tworzy nadzwyczaj zharmonizowaną całość, szlachetnie modelowaną i odlaną w brązie w pracowni Władysława Leśkiewicza, gdzie od dawna chlubnie został wykonany.

Tarnopol zyskał tedy przepiękne dzieło, ścinące prawdziwym artystyzmem i niosące szlachetnie talentowi młodemu artyście rzeźbiarza, który odczłemu miastu przyniósł swej artystycznej koncepcji myślowej i swego talentu twór rzeczywistości piękny.

Dział Ekonomiczny.

Wiadomości gospodarcze.

Sprawy wywozowe. Na ostatnim posiedzeniu zmniejszonego kompletu. Głównego Urzędu Przywozu i Wywozu przystąpiono do podziału kontyngentu nasion pastewnych. Po przejrzeniu aktów i wysłuchaniu opinii ekspertów wydane zostały pozwolenia szeregowi firm na wywóz: 75 wagonów konicznych, przyczem 98 firm nie otrzymało przydziału z powodu braku kontyngentu lub niedostatecznej kwalifikacji fachowej; 364 i pół wagonu wyki, przyczem odmówiono 73 firmom; 307 wagonów peluszek, przyczem odmówiono 64 firmom; 306 wagonów seradeł. Prócz tego 30 wagonów pozostawiono do dyspozycji p. ministra przemysłu i handlu i 50 wagonów do dalszego podziału kontyngentu przez zmniejszony komplet.

Notowania giełdowe.

Dolar . . . 5.800.000 mkp.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 17 grudnia

Waluty i dewizy: Dolar St. Zjedn. 5800, Belgja 266, Holandia 2221, Londyn 25390, N. Jork jak gotówka, Paryż 307, Praga 169, Szwajcaria 1012, Wiedeń 81.65, Włochy 252 i jedna czwarta.

8 proc. pożyczka 7500.

Akcje: Bk dysk. 40, Bk handlowy 4100, Bk dla handlu i przem. 1100, Bk

Z giełdy lwowskiej.

Lwów, 17 grudnia.

Na targu efektów tendencja mocna. Kursa zwykłą. Poszukiwane przede wszystkim Tespy, Polska Nafta, Zieleniewski, Parowozy i Browary. Znaczne ożywienie.

Papiery nienotowane na giełdzie zwykłą przy niejednostajnej tendencji.

Transakcje w akcjach (w tysiącach): Akc. Bk Hipoteczny 1325 1310 1240 1300 1325 (1050). Bk Małopolski 1400. Polkred 80 87 90. Bk Przemysłowy 545 550 540 535 547 543 544 542 543 545. ZBK 245 230 240 260 270 290 300 325 340. Nafta 800 700 850 830 825 775 770. PTB. 225 245 240 260 250 250. Rakaszawa 8100 8150. Siersza el. 300 325. Tespy 7500 7600 7400 7500 7525. Zieleniewski 24000 23750. Cmielów 1475 1400 1450 1500. Karpalit 1100 950 940. Niemojowski 620 650 670. Oikos 6700 6650. Parowozy 725 700 725 700 675 750 725. Pożet 250 240 245. Pocisk 600 625.

Wart. nomin.	Dywid. 1921	Dywid. 1922	Akcje	17 grudnia	14 grudnia
Mkp.	Mkp.	Mkp.	z kuponem bieżącym	płaca	transakcje
280	70	140	Bank Związkowy	30000	—
280	42	120	Bank hipoteczny	1230000	—
1000	300	600	Bank handl. o zn.	1730000	—
280	56	140	Bank Małopolski	1380000	1420000
280	42	140	Bank powsz. kred.	78000	920000
280	42	130	Bank Przemysłowy	530000	555000
1000	250	—	Bank Rolniczy	300000	—
280	56	84	Bank Ziem. kred.	223000	345000
280	56	84	Bank Ziemelny	3000	—
1000	—	600	Zw. Sp. Z. w Poz.	4000000	—
500	—	—	Agrochemia	825000	—
1000	—	—	Bracia Biskupscy	180000	—
500	500	—	Browary	2880000	3070000
1000	21	140	Chodorów	6400000	6375000
—	—	—	Cegielski	960000	1060000
1000	200	1000	Cmielów	1385000	1515000
140	22	140	Gafota	335000	365000
140	800	—	Galicja	—	—
140	119	—	Górka	2100000	—
140	280	14	Karpalit	900000	1120000
280	168	200	Krakus	440000	940—111000
1000	90	—	Niemojowski	615000	675000
1000	300	400	Oikos	6600000	6750000
500	60	—	Parowozy	670000	755000
500	200	—	Pezet	235000	255000
1000	—	750	Płotno	1100000	—
350	14	170	Pocisk	595000	630000
500	100	350	Polska nafta	740000	830000
500	225	400	Polskie Tow. Bud.	240000	265000
1000	1500	—	Potęga	—	—
140	100	280	Rakaszawa	8000000	8200000
—	—	—	Rohn Zieleniewski	400000	8100—8150000
200	21	40	Siersza elektr.	295000	330000
140	450	—	Siersza górna	1190000	300—325000
280	—	56	Spół. Wydawnicza	38000	12—1250000
700	350	700	Tepege	4500000	—
1000	150	350	Tespy	7350000	7650000
140	98	280	Trzebinia f. masz.	850000	7400—7600000
500	180	250	Ursus	440000	—
500	150	500	Wild i Ska	400000	—
1000	170	1070	Zieleniewski	23500000	24200000
500	100	—	Polski Glob	65000	23750—24000000
1000	160	250	Polbal	30000	—
140	70	210	Polskie Tow. handl.	445000	455000
1000	260	600	Polnot	170000	—
500	100	—	Wawel	2500	—
140	20	50	Żegluga Polska	110000	—

4200, Habersbusch 5100, Polski Lloyd 230, Suchedniów 3600, Leszczyński 780 Szmalin herbata 165.

GIEŁDA KRAKOWSKA

Kraków, 17 grudnia.

Akcje: Pol. Bk Przem. 575, Bk Pow-szeczny kred. 100, Bk Hipoteczny 1170 Bk Komercyjny 230, Bk Małopolski 1400, Bk Spół. zarob. 4500, Tohan 630, Impex 22.5, Pharma 525, Polski Glob 100, Żegluga 120, Zieleniewski 33.5, Cegielski 1100, Trzebinia masz. 900, Parowozy 870, Automaty 450, Rohn i Zieleniewski 450, Pocisk 650, Siersza g. 15500, Tepege 6200, Nafta 850, Pożet 365, Pokucie 675, Oikos 5750, Strug 1750, Synd. kosz. 270, Potęga 9500, Krakus 1200, Siersza el. 325, Chodorów 6600, Myślen. fabr. kap. 290, Niemojowski 750, Piasecki 3400.

GIEŁDA BERLIŃSKA

(W milionach)

Berlin, 17 grudnia

Londyn 18354000, N. Jork 4189500, Paryż 221445, Szwajcaria 730110.

GIEŁDA SZWAJCARSKA

Zurych, 17 grudnia.

Holandia 219 i pół, Nowy Jork 573 i pół, Londyn 24.09, Paryż 30.30, Medjoan 24.92, Praga 16.77 i pół, Budapeszt 0.0301, Belgrad 550, Sotja 4.10, Wiedeń 0.0080 i siedm ósmych, Austr. kor. stempl. 0.0081.

Związek banków notował dziś przekazy na Warszawę 0.000150—0.000180. Związek banków notował dziś markę niemiecką 0.0125—0.0135 za 10 miliardów.

ZBOŻE.

Lwów, 17 grudnia.

Przy licznych udziale prawie bez obrotów. Transakcje tylko w kaszy hreczanej. W zbożu twardym silna podaż przy zupełnym braku popytu.

Tendencja zwykła utrzymuje się nadal — usposobienie rezerwowane.

Transakcje (w tysiącach): Kasza hreczana 28000—30000.

Ceny szacunkowe bez transakcji: Pszenica 13800—14000, żyto 8800—9300, jęczmień browarniany 8700—9200, owies 8000—8400, Mąka pszenna 40 proc. 30000, pszena 55 proc. „0” 25000, pszena 70 proc. „4” 20000, żytnia 60 proc. o 20000, żytnia 70 proc. I 18000, Otręb pszen. 6000, otręb żytni 5000, Kasza hreczana 28000—30000.

CENY ZŁOTA.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa Oddział we Lwowie

płaciła za	17 grud.	15 grud.
1 austr. kor. złotą	1043200	90240
1 markę niem. złotą	1226400	1050600
1 rubel złoty	2649100	2291600
1 frank złoty	995500	859300
1 gram czystego złota	3421717	2959861
1 dukat	11770700	10181900
1 gram srebra	97831	84626
1 złoty polski Serja A	50800	50800
„ „ „ B	232500	232500
„ „ „ C	301900	301900
„ „ „ D	629000	629000
frank zł. obliczeniowy	872500	872500

Nekrologia

Marta Sobkova wdowa

zmarła po krótkich i ciężkich cierpieniach, zaparowana św. Sakramentami, dnia 16 grudnia 1923 r. przeżywszy lat 66.

W smutku pogrążone dzieci zapraszają krewnych, Przyjaciół i Znajomych na obied pożegnalny, który się odbędzie we wtorek dnia 18 grudnia 1923 r. o godz. 2 po południu z kaplicy Bożów na cmentarzu Łyczakowski. Nabożeństwo żałobne odprawione zostanie we środę dnia 19 grudnia 1923 r. o godz. pół do 4 rano w kościele parafialnym św. Mikołaja. Osobne zawiadomienia rozsyłane nie będą.

OGŁOSZENIA

Konstrukcje żelazno budowlane

wykonuje
fachowo

„AUTO-MOTOR” S. A.
LWÓW, Kopernika 54, Tel. 194.

OBUWIE

7608 najtańsze, najlepszych
fabryk zagranicznych i krajowych poleca

HENRYK POST
Lwów, ul. Pańska 7.

Nowo otwarty Magazyn
Wytwornych Mód Męskich
7502 pod firmą:

„ANDRÉ”
Berta Stark
Pl. Marjacki 9.

poleca kapelusze francuskie sławnej marki „Delion-Paryż”, bieliznę męską, krawaty francuskie słynnej firmy „Paul Olmer & Cie-Paryż”, rękawiczki ang. „D. uts”, wyroby trykotowe i inne w zakres ten wchodzące artykuły po nader umiarkowanych cenach.

KUPNO I SPRZEDAŻ

PIELIARZ wyrównarkę, kolodziejkę, wai trans-
misyjny 14-20 m/m. 5 łożysk spręża Zarząd
tartaku, Stanisłowska p. Mosty Wlkie. 7605

WYF kasety używane zaraz do sprzedania. Wia-
domość Włła Ułama. Lwów, Stryjska 2
(obok rogatki Stryjskiej). 7601

PIRTERIAN Schwedhofera krótki sprzedam. Doma-
gniewiczów 3. parter lewy od 2-6. 7634

PIANINO krzyżowe, prawie nowe, znakomite, sprze-
dam. Kopernika 23 parter-oficyny Skleniarski. 7635

12 L. A. MICKIEWICZA w 12 tomach w oprawie
sprzedam. Wiadomość w Administracji Słowa Pol-
skiego. 7627

WALKÓW używanych z postaw walcowych mylnich
poszukuje się do kupienia. Zgłoszenia z dokładnym
podaniem wymiarów i ceny nadsyłać pod „Walek”
poste Restante Kraków. 7621

LOKOMOBILA Lanza 30 HP. wentylówka 10 Atm.
z przegrzewaczem, kocioł wyciągający prawie nowa
do sprzedania we Lwowie. Wiadomość Przedsię-
biorstwo budowy mylnów Warneha i Ska Lwów,
L. Sapiehy 37. 7622

POSADY POSZUKIWANE.

TECHNIK dentysta poszukuje posady od 1 stycznia.
Łaskawe zgłoszenia pod „Samodzielny”. 7593

BUCHALTER bilansista z barożo doświadczeniem referen-
cjami przynajmniej kasjera lub samodzielnego
buchaltera od 1 stycznia 1924 r. w wię-
kszym mieście lub fabryce. Zgłoszenia pod
„Samodzielny” do administracji Słowa Pol-
skiego. 7535

ZDOLNA rutynowana siła buchalterska, manipu-
lantka, kasjerka w większym przedsiębiorstwie
handlowym chętnie zmieni posadę od zaraz ewen-
tualnie od 1 stycznia 1924 roku. Łaskawe zgło-
szenia do Administracji Słowa Polskiego pod
„Dobre polecenie”. 7600

BUCHALTER z praktyką bankową i kupiecką po-
szukuje posady. Zgłoszenia w Administracji Słowa
Polskiego „Buchalterka”. 7562

Zarządca ekonomiczny
lat 32, żonaty ze szkołą rolniczą i dłuższą
praktyką, chętnie poleconiami zmieni
posadę od 15 marca lub 1 kwietnia 1924 r.
Łaskawe zgłoszenia pod Stach Wikow-
ce p. Ropczyce. 7564

ZARZĄDCA lat 40, żonaty, wiorowy rolnik, z prakty-
ką w pierwszorzędnym majątku, poszukuje po-
sady od zaraz. Do Adm. pod W. S. 7610

RZĄDCA dóbr w młodości żonaty, z bardzo
doświadczeniem poleconiami, rozumiejący również ogr-
odnictwo i leśnictwo poszukuje posady. Zgłoszenia
Administracji Słowa Polskiego dla „Fachowca”. 7559

POMOCCNICA pocztowa, telefoniczno - telefoniczna
poszukuje posady. I. O. Strzyl. 7619

WOLNE POSADY.

BURO pośrednictwa pracy dla wszystkich zawodów
i nauczycielstwa Niemczynowska, Lwów, plac Aka-
demicki. Telefon 1361. Do umieszczenia dla
Francuski, poszukuje pielęgniarki do dziecka. 7579

SOLIDNA i poważna Instytucja Ubezpieczeniowa
poszukuje ustosunkowanych akwizytorów na mia-
sto Lwów i okolice. Otwier. pod I. I. I. do Ad-
ministracji „Słowa Polskiego”. 7572

WSŁO PRACOWNIKA subiekta fachowego poszukuje
firma Schex i Stenzel, Lwów, Sykstuska 2. 7633

POTRZEBNY do 700 morg folwarku, ekonom, Polak,
z doświadczeniem na ordynarję, pierwszeń-
stwo mają absolwenci szkół rolniczych. Pisemne
zgłoszenia z odpisami świadectw do centralnego
Zarządu dóbr. Płotycz p. Hrubczek Wielki. Nie-
uwzględnione zostaną bez odpowiedzi. 7612

POTRZEBNY równowagi leśniczy, z niższym egzami-
nem i praktyką, z doświadczeniem referencjami, Polak na
ordynarję. Pisemne zgłoszenia z odpisami swia-
dectw do centralnego Zarządu dóbr Płotycz p. Hru-
biczek wielki. Nieuwzględnione zostaną bez odpo-
wiedzi. 7611

MIESZKANIA

MIESZKANIE ze większym czynszem miesięcznym
poszukuje profesor Politechniki. Zgłoszenia u por-
tiera. 7638

WŁAŚCICIELKA samodzielną Pani poszukuje pokoju z ume-
blowaniem. Zgłoszenia „Zarząd” w Adm. Słowa Pol-
skiego. 7613

WŁAŚCICIELKA zaraz pokoju słonecznego z umeblowa-
niem i umeblowaniem. Zgłoszenia „Zarząd” w Adm. Słowa Pol-
skiego. 7614

KASZEL, CHRYPKĘ „SULFOCOL” „LAKOON” we Lwowie

i wszelkie choroby dróg odde-
chowych leczy najpewniej
stosowany z znakomitą skuteczą przez najwybitniejszych lekarzy.
Do nabycia we wszystkich aptekach. 7327

ZAMIEŃ 4 pokoje, komfort w Krakowie za takie
we Lwowie. Administracja „Kraków”. 7620

ZGUBIONO, ZNALEZIONO.

UNIEWAŻNIAM zgubione dokumenty na nazwisko
Czerwaka Tadeusza: książkę wojskową, wytwio-
ną przez P. K. C. Lwów, legitymację akademicką
U. J. K., legitymację kontrolerską Inspekt. skarb.
III. Znalazcę proszę o zwrot dokumentów do In-
spektoratu skarbowego III, a zatrzymanie portfela
z pieniędzmi. 7632

NAUKA I WYCHOWANIE.

ROZPOCZYNAM nowy kurs kroju i szycia dnia 2 sty-
cznia 1924 „Jolanda”, Staszica 8 (boczną Choryczy-
znej). 7491

ROZNE DONIESIENIA.

PANTOFLEJ — Mogę dać przyjaźń i spokój unagnio-
ny, jestem bardzo inteligentnym bandytą i paska-
żem. Odpowiedź pod „Bandyta” do Administracji
Słowa. 7615

OZDOBY NA DRZEWKA CUKRY i CZEKOLADY

na tańszej detalicznie i hurtownie
w Lwowskich domach cukrowych

J. B. RAUCH

WE LWOWIE

Główny skład ul. Legionów 33.

FILIE: ul. Akademicka 26.

ul. Halicka 9.

7617 ul. Leona Sapiehy 17.

P. T. Przemysłowcy, Hurtownicy,

którzy reflektują na zbyt towarów
w sklepach i kooperatywach
wiejskich powinni korzystać z działu
inseratowego

„Ojczyzny”.

Tygodnik ten rozchodzi się głównie
w Małopolsce wschodniej.

Adres wydawnictwa: Lwów, Zimorowicza 15.

Ceny ogłoszeń przystępne.

Stanisław Grabski.

Naród a państwo.

Cena 233,000 (p).

Precz z wyciskiwaniem!

Znana f-a z do- **Obuwia** odznaczono
broci wyrobu na na wy-
stawie Brukselskiej złotym medalem w r.
1910 przeniesiona z ul. Lyczakowskiej 22,
na ul. Leona Sapiehy 57.

Obuwie z pierwszorzędnym materia-
łom, eleganckie, lekkie
trwałe, najnowszych wzorów, konku-
rencyjne, pod gwarancją.

Poleca się nadal łask. pamięci P. P.
Publiczności. Z szacunkiem
7444 Józef Kaczmarski.

Jan SKOROCZÓD

w Tarnopolu, Subieskiego 22.

Zakład optyczno-elektryczny

290 poleca
dla PT. myślnych dubeltówki, naboje
i inne przybory.

Cześć! Obywatele polscy!

Nie dajmy się wykorzystywać
7597 firmom zagranicznym!

W mej firmie, wykonuje się robo-
ta luksusowa i artystyczna,

po cenach znacznie niższych, najlepszej
jakości. Pod firmą

PRACOWNIA OBUWIA

JAN KURDZIELEWSKI z Lublina

ul. ZYBLIKIEWICZA Nr. 31.

OBUWIE! OBUWIE!

KRAJOWE I ZAGRANICZNE

DO NABYCIA 7312

W CHRZEŚCIJAŃSKIEJ SPÓŁCE

„HERA” LWÓW

RYNEK 34.

DOM STADTMÖLLERA

Niniejszem zawiadamiam się, iż Nadzwyczajne Walne Zebranie akcjonariuszy
GALICYJSKIEGO GÓRNICZEGO TOWARZYSTWA AKCYJNEGO NAFTOWEGO
odbędzie się zgodnie z uchwałą Rady Zawiadowczej z dnia 15 października 1923
w Warszawie przy ul. Wiejskiej Nr. 14

w dniu 15 stycznia 1924 roku

z następującym porządkiem dziennym:

1) Podwyższenie kapitału akcyjnego w drodze przewalutowania

2) Zmiana statutu.

Akcyonariusze, chcący wziąć udział w Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu winni
w terminie najpóźniej 6-ciu dni przed Zebraniem złożyć akcje do Powszechnego Zakładu
Kredytowego Ziemińskiego we Wiedniu (Allgemeine österreichische Bodenkredit-Anstalt)
1. Fehlfahrstrasse lub też w Kasie Spółki przy ulicy Wiejskiej 14, gdzie wydane im zostaną
karty legitymacyjne uprawniające do wzięcia udziału w Zebraniu. 7610

Prezes Rady Zawiadowczej.

J. & S. Stempniewicz Poznań
FABRYKA PERFUM I MYDEŁ TOALETOWYCH.

Oddziały: Warszawa, ul. Ks. Skorupki 8.
Kraków, Rynek Główny 46.
Radom, Piaski 12.